Poštnina plačana v gotovini

Maribor, četrtek 7. marca 1935

Štev. 55

Leto IX (XVI.

Cena 1 Din

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455 / Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Nerešena vprašanja

Kljub temu, da stopamo že skoro v mladeniško dobo naše mlade države, visi v zraku še vedno nekoliko — ali celo precej! — problemov, ki segajo deloma nazaj v dobo zloma l. 1918, deloma v dobo prvih mesecev po zlomu. O teh problemih se je že ponovno vodila razprava v javnosti, v bivših narodnih skupščinah, tudi v zadnji, vršile so se ponovne intervencije pri raznih vladah in drugih merodajnih krogih, a ostali so vedno — in so tam tudi še danes! — na mrtvi točki. Poglejmo si jih na kratko pobližje:

Prvi: **vloge v bivši avstro-ogrski pošti hranilnici.** Mnogo ljudi je pri nas, ki jih to vprašanje zanima. Da ne bodo dobili ničesar za obligacije raznih avstrijskih vojnih posojil, o tem so si menda že vsi, ki jih imajo, na jasnem. Toda ne morejo razumeti, zakaj bi naj ravnotako propadle vloge v državnem zavodu, za katerih izplačilo so morale prevzeti obvezo nasledstvene države. Z rimsko konvencijo od 6. aprila 1922 ter z dopolnilnim sporazumom od 23. februarja 1925 je bila izvršena razdelitev preostalih aktiv bivše avstroogrske poštne hranilnice na Dunaju med države-naslednice v razmerju z vsoto terjatev njihovih sedanjih državljanov ter nekdanjih vlagateljev na hranilne in čekovne račune pri navedenem zavodu. Da bi se zbrali vsi potrebni podatki o višini teh terjatev, so bili vsi interesenti v naši državi pozvani, da prijavijo svoje terjatve napram bivši avstro ogrski poštni hranilnici. Poslednji rok za prijavo je bil 10. septembra 1929. Na ta način je bil ugotovljen blok naših nacijonalnih terjatev. Napram temu bloku stoji blok pokritja, ki je bil ugotovljen s konvencijo.

Avstrijska poštna hranilnica na Dunaju je izročila naši državi blok pokritja, kojega aktive obstojajo iz neznatnega iznosa v gotovini (3,872.216 Kron ali 968.054 Din), ostanek pa obstoja iz obveznic vojnega posojila, ki so brez vsake vrednosti, iz nekoliko obveznic predvojnih posojil, ki bi jih naj naša država nostrificirala (ponašila) ter iz izvestnih terjatev avstrijske poštne uprave napram naši poštni upravi izza časa razpada avstro-ogrske monarhije po obračunih odpremne službe. Stvarna vrednost te aktive je povsem problematična in se ne more preceniti, dokler ne bodo realizirane navedene pozicije na breme naše države.

Temu naproti pa je vsota prijavljenih terjatev naših državljanov na hranilnih vlogah in čekovnih računih bivše avstro-ogrske poštne hranilnice v iznosu krog 40 milijonov starih a. o. Kron.

Iz tega sledi jasno, da bo moralo finančno breme likvidacije tega posla pasti na rame naše države. Tu je jedro vprašanja in iskati treba ugodnega trenutka in primernega načina za financiranje tega posla.

Vodstvo Poštne hranilnice kraljevine Jugoslavije želi, da se to vprašanje vendar že dokončno reši in je v tem cilju lanske jeseni predložila vladi, odnosno ekonomsko-finančnemu komitetu ministrov konkreten predlog za likvidacijo zadeve. Predlog je obležal na mizi bivšega g. finančnega ministra, ki na žalost za ta vprašanja ni imel razumevanja. Upam, da bo g. dr. Stojadinović kot mož širših pogledov tudi temu vprašanju čim preje posvetil svojo pozornost in omogočil, da se v splošnem državnem interesu s primerno rešitvijo spravi z dnevnega reda.

V rokah naših državljanov pa je izven tega tudi še mnogo drugih predvojnih avstro-ogrskih obveznic. Tako so n. pr. imetniki obveznic 4%ne majske rente, katere obveznice je celo naše ministrstvo financ dalo v svoj tresor v svrho čuvanja in potrebnega uvrščanja v mednarodni blok, že l. 1930. dobili od ministrstva financ sicer obvestila, da se bo vprašanje predvojnih avstrijskih posojil definitivno reguliralo, toda še danes čakajo na to regulacijo, ki se od takrat niti za točko ni pomaknila naprej.

Na enak način čaka svoje rešitve še cela vrsta drugih, podobnih in enako perečih problemov gospodarskega življenja naših krajev in ljudi. O nekaterih zanimivejših v prihodnjih dneh! **V. S.**

Državljanske vojne v Grčiji še ni konec

Vstaši se še vedno drže v vzhodni Macedoniji, Trakiji in na Kreti — Pomanjkanje hrane in streliva — Beg v Bolgarijo — Prihod tujih ladij

ATENE, 7. marca. Grška vstaja še ni zaključena in se državljanska vojna še vedno nadaljuje, vendar je zdaj že čisto gotovo, da je stvar vstašev izgubljena in bo ostala vlada zmagovalka. Generalu Kondilisu se je z njegovimi četami posrečilo razbiti glavno vstaško vojsko v vzhodni Macedoniji, kjer je že prekoračil reko Strumo in potisnil vstaše proti bolgarski meji. S strani vstašev se sicer zatrjuje, da se odločilna bitka še ni bila, vendar je položaj tak, da venizelisti nimajo nobenega izgleda. Pričakuje se, da bo tekom današnjega dne general Kondilis docela osvojil vzhodno Macedonijo in Trakijo. Del vstašev se je že pripravil na beg v Bolgarijo, kamor so prvi oddelki že prispeli. Bolgarska vojska jih je razorožila in poslala v posebna za njih določena taborišča. Zaradi negotovega položaja v Grčiji in nevarnosti vpada vstaških ali vladnih čet v Bolgarijo, je bolgarska vlada koncentrirala na grški meji velike oddelke svoje vojske. Ta koncentracija je vzbudila v zahodnih državah veliko vznemirjenje in pojavil se je strah, da bi Bolgari utegnili izkoristiti sedanjo grško zmedo za vdor v Trakijo, ker je vedno njen cilj doseči Egejsko morje. V zvezi s tem so se pa razširile vesti, da je tudi Turčija poslala močne oddelke svoje vojske na trakijsko mejo Grčije in na mejo Bolgarije. Te vesti so zopet vzbudile vznemirjenje, v Bolgariji, se pa iz Ankare odločno zanikajo.

Na Kreti je položaj še vedno popolnoma nespremenjen. Otok je docela v oblasti vstašev, ki so pod vodstvom Venizelosa ustanovili svojo vlado, izvedli mobilizacijo in pripravili obrambo. Napadi vladnih letal in ladij doslej niso dosegli večjih uspehov. Uradno poročajo sicer, da so z bombami iz letal razrušili nekaj vstaških oporišč na Kreti in poškodovali tudi vstaške bojne ladje, vendar po to vstaškega gibanja naravno ni moglo zlomiti. Vlada pričakuje, da bo vstašem zmanjkalo živil in zlasti premoga, kar jih bo prisililo, da se naposled vdajo.

Škoda, ki jo pozroča državljanska vojna, je že doslej ogromna in jo bo Grčija poznala še dolga leta. O kakem kompromisu ne more biti govora in se bije sedanja državljanska vojna neizprosno do popolnega uničenja ene ali druge stranke. Da se nastala škoda vsaj deloma krije, je vlada zaplenila vse premoženje vseh vstašev in je zadevni odlok že izšel v uradnem listu.

PARIZ, 7. marca. Po poročilih iz Soluna trpe vstaši pomanjkanja hrane in streliva in beže celi oddelki v Bolgarijo. Obenem pa zanikajo te vesti tudi poročila, da bi se odločilna bitka že bila. Niti vladne niti vstaške čete še niso spremenile svojih pozicij ob Strumi. Operacije zelo ovira slabo vreme.

ATENE, 7. marca. Vojni minister general Kondilis je sklenil napasti vstaše v Macedoniji in jih streti. Boj se je pričel pri Seresu, a ga ovirata sneg in mraz. Vladna letala so se morala zaradi megle vrniti. Vladne čete stoje 15 km pred Seresom. Glavni del čet še ni prekoračil Strune. Vladna letala mečejo med vstaše letake, v katerih jih vabijo, naj se vdajo in so mnogi to tudi že storili. V Pirej sta prispeli dve francoski križarki v zaščito francoskih državljanov, na poti pa je tja tudi neka angleška križarka z enakim namenom.

Konflikt med Nemčijo in Anglijo

ANGLEŠKA »BELA KNJIGA« JE ŽALITEV NEMČIJE, KI BO PROTESTIRALA. — POLOŽAJ PRECEJ NEJASEN.

LONDON, 7. marca. Vsa tukajšnja javnost je prepričana, da je Nemčija izrazila željo po odgoditvi obiska sira Simona in lorda Edena v Berlinu zaradi izdaje angleške »Bele knjige«, in ne zaradi obolelosti Hitlerja. »Bela knjiga« je bila izdana zato, da se v njej prikaže ilegalna oborožitev Nemčije in nujna potreba povečanja obrambne sile Velike Britanije. V tej knjigi so tudi odstavki, ki jih smatra nemška vlada za žalitev Nemčije, zlasti pa sedanjega režima in državnega predsednika samega. V takem razpoloženju bi postal obisk angleških ministrov v Berlinu iluzoren in je zaradi tega Nemčija zaprosila za odgoditev. Pričakuje pa se, da bo nemško nerazpoloženje zaradi »Bele knjige« dobilo izraza tudi v diplomatskem koraku. Ta korak bo storjen preko nemškega poslanika v Londonu ali pa angleškega v Berlinu. Nemčija bo protestirala proti pisavi »Bele knjige« in žalitvam Nemčije. Spričo tega je nastal precej nejasen položaj in se ne ve, kaj bo z nameravanimi obiski in pogajanji.

Italija si hoče zavarovati hrbet

PARIZ, 7. marca. Odkar je zaključen rimski sporazum med Francijo in Italijo se opažajo nove težnje italijanske diplomacije po spremembi odnošajev v zunanji politiki v Sredozemskem morju. Italijanska diplomacija želi zlasti zboljšati svoje odnošaje z Jugoslavijo in se pričakuje v kratkem zadevna iniciativa s kako izjavo ali drugo posebno gesto. Iz poučenih virov se pa nasprotno zatrjuje, da je ta preorientacija Italije samo taktiziranje, ki je potrebno z ozirom na italijansko akcijo v Afriki. Italija bi si rada zavarovala hrbet v Evropi, ker se zaveda, da bo vojna z Abesinijo dolgotrajna in naporna. V zvezi s tem se čutijo tudi nove italijanske akcije po vsem Balkanu in nekateri zatrjujejo, da je tudi Venizeloseva vstaja v tesni zvezi s temi prizadevanji. Italija se boji za Dodekanez, pa tudi nasprotstev Turčije, ki stoji odkrito na strani Abesinije.

Italiji primanjkuje premoga

RIM, 7. marca. Uradno se poroča, da bo italijanska vlada te dni pričela direktna pogajanja za sklenitev novih trgovinskih pogodb s Francijo, Poljsko, Belgijo, Portugalsko, Češkoslovaško in Nizozemsko. V ministrstvu korporacij zaseda stalno svetovalni odbor, ki je bil te dni imenovan. Naloga odbora je pripraviti ves material za omenjene pogodbe na kompenzacijski bazi. Finančno ministrstvo je izdalo okrožnico industrijskim podjetjem, v katerih jih poziva, naj dokler ne bodo regulirani trgovinski odnošaji s tujino, kupujejo premog pri generalni direkciji državnih železnic. Okrožnica pravi dalje, da bo v kratkem sklenjen sporazum z interesiranimi državami, ki bo omogočil, da se popolnoma pokrije potreba vse italijanske industrije po premogu.

NOVI ITALIJANSKI POSLANIK V BEOGRADU.

BEOGRAD, 7. marca. Včeraj je prispel semkaj novi italijanski poslanik Guido Viola conte di Campalto. Novi poslanik je bil rojen v Benetkah 11. septembra leta 1883. Po vojni je bil ekspert italijanske delegacije pri Društvu narodov ter potem poslanik v Madridu, Kjöbenhavnu in Teheranu.

PROPAGANDA PO RADIU.

BEOGRAD, 7. marca. Za časa volilne kampanje v mesecu aprilu bo priredila Jevtićeva vlada celo vrsto govorov po beograjskem radiu. Govorili bodo ministri vseh resorov o vladni politiki. Po mestih bodo postavljeni megafoni, ki bodo prenašali te govore, da jih bodo lahko poslušali tisti, ki nimajo sprejemnih aparatov.

FRANCIJA GRADI LADJE.

PARIZ, 7. marca. »Journal« poroča, da bo mornariški minister Pietri predložil parlamentu zakonski osnutek o novem francoskem pomorskem programu, ki določa graditev križarke s 35.000 tonami in dveh torpedolovcev. Mimo tega bo pripravljeno vse potrebno za gradnjo druge križarke enake tonaže, in sicer takoj, čim bo potekla veljavnost washingtonskega pomorskega sporazuma.

BREZPOSELNOST V FRANCIJI.

PARIZ, 7. marca. Po uradnih statističnih podatkih je znašalo število brezposelnih v Franciji 1. tm. 503.502. Šteti so samo tisti, ki dobivajo državno podporo.

Dnevne vesti

Zločin v Nunski grabi se razjasnjuje

MLAJŠI BUDJA IN REJENEC STA VSE PRIZNALA. - NEŽA VRHOVNIKOVA SE NIČESAR NE SPOMINJA. — STARI BUDJA KLEČI PRED SINOM IN GA PROSI ODPUŠČANJA, PA SLEJ KO PREJ VSE TAJI.

Zasliševanja, ki jih je imel tukajšnji preiskovalni sodnik g. **Emil Kramer** v zadevi umora, izvršenega v Nunski grabi pri Ljutomeru, so prinesla precej jasnosti v ta zločin, ki se je zdel od začetka tako zelo skrivnosten. Preiskovalni sodnik g. Emil Kramer je pri zasliševanju očeta Jakoba Budje, naletel na trdovraten odpor in vztrajno zanikanje vsake krivde, dočim sta sin Ivan Budja in rejenec Vincenc Kolb vse priznala, kako ju je Jakob Budja navajal k zločinu in kako jima je že ob štirih zjutraj, potem ko ju je zbudil, dal pol litra žganja. Ta izpoved je zelo važna, ker je pri orožniškem zasliševanju nista podala. Res je v smislu izpovedb Ivana Budje in Vinka Kolba, da Jakob Budja ni bil osebno navzoč, ko sta navalila na posestnika Jakoba Vrhovnika. Oba sta pa izpovedala isto časno, da sta umor izvršila po očetovem navodilu.

Odločilne važnosti bo moglo biti zasliševanje težko ranjene žene rajnkega Jakoba Vrhovnika, Neže Vrhovnikove, ki je v zdravniški oskrbi pri svojem bratu. Vrhovnikova pa je pri zasliševanju izjavila, da se ničesar ne spominja, kako se je zgodilo.

Značilen pa je prizor, ki se je dogodil, ko je preiskovalni sodnik g. Emil Kramer konfrontiral očeta in sina, ker je oče vsakršno krivdo vztrajno zanikal. Pri tem soočenju je prišlo do precej dramatične scene, ko je sin ponovno potrdil vse svoje dosedanje izpovedbe, pa mu je oče vrgel v obraz, da govori neresnico. Oče je v hipu očividne notranje skrušenosti in neravnovesja padel nanadoma na kolena in z vzdignjenimi rokami prosil sina odpuščenja. Ko je oče vstal, ga je preiskovalni sodnik vprašal, če tudi še sedaj vztraja pri zanikanju vsakršne krivde. Tedaj je oče Budja ponovno zatrdil, da ga ne zadene nobena krivda. Seveda je psihološka prepričevalnost takšnega živčno napornega momenta precej zgovorna in pojasnilna zadeva, česar se oče Budja najbrže ne zaveda. Proti dvojnemu istosmiselnemu pričevanju sina Ivana, ki nima gotovo nikakšne koristi, da bi svojega očeta obremenjeval, in rejenca Jakoba, bo Jakob Budja seveda težko uspel.

Inšpekcija. V Mariboru se nudi na inšpekciji pomočnik prometnega ministra g. inž. Ratajc. Spremlja ga vršilec dolžnosti direktorja dravske pošte g. dr. Tavzes.

Iz finančne službe. Napredovala sta v višjo skupino višji finančni poverjenik Davorin Golob v Dravogradu in finančni podpreglednik Vinko Kranjc pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

Napredovanja v profesorski službi. V višjo položajno skupino sta napredovala na tukajšnji realni gimnaziji prof. Josip Karba in Bogomir Stupan.

Premestitve v učiteljski službi. Premeščeni so: Martin Kuharič s Hajdine v Ovčjak, Evgen Antauer iz Tišine v Trebnje, Karel Bako iz Strigovcev v Loko, Filip Blaž pa iz Markovcev k Sv. Marjeti. Učiteljskemu domu v Mariboru je dodeljen in oproščen poučevanja učitelj Ivan Lovše.

Življenje in umiranje Maribora v februarju. V februarju je bilo v Mariboru rojenih 88 otrok, umrlo je 60 oseb, poročilo pa se je 47 parov. V stolnici je bilo krščenih 32 fantkov in 28 punčk, umrla sta 2 moška in 10 žensk, poročilo se je 7 parov; v frančiškanski cerkvi sta bila krščena 2 dečka in 7 deklic, umrlo je 6 moških in 6 žensk, poročilo se je 26 parov; v magdalenskem župnišču imajo zabeleženih 17 rojstev, in sicer 9 dečkov in 8 deklic, 36 smrtnih primerov, od teh 17 moških in 19 žensk ter 12 porok; evangeljska župnija beleži 1 rojstvo in 1 poroko; pravoslavna 1 rojstvo in 1 smrtni primer, starokatoliška pa 1 poroko.

Šahovski turnir v Moskvi. Stanje po XIV. kolu: Botvinik 10 in pol, Flohr 10, Löwenfisch, dr. Lasker 9, Capablanca 8 in pol, Romanovski 7 in pol, Kan, Rjumin, Ragozin, Liliental, Rabinovič in Spielman 7, Gogidze 6 in pol, Alatorcev in Stalberg ter Pirc 6, Lisicin 5 in pol, Bogatirčuk, Čehover 4 in pol, Menčikova 1 in pol. V XIV. kolu je našega mojstra Pirca premagal Goglidze, ker je Pirc zašel v težavno pozicijo in časovno stisko, kar je izkoristil njegov nasprotnik. V XV. kolu se bo srečal Pirc z Lisicinom.

Dar. Namesto cvetja na grob pokojne ge. Kranjčeve je darovala vdova po gradbenem nadsvetniku ga. Priska Černetova 40 Din, uslužbenec mestnega vodovoda g. Fohler pa 60 Din, mariborskim reševalcem za nabavo novega reševalnega avtomobila.

Občina Košaki dobi posojilo. Občinski odbor okoliške občine Košaki je zaprosil finančno ministrstvo za odobritev za najetje posojila v znesku 198.500 Din. Ministrstvo je občini Košaki posojilo odobrilo in ga bo občina porabila za dovršitev elektrifikacije v Vinarjah, pri Treh dibnikih in na Wolfzetlu.

Bolne žene dosežejo z uporabo naravne **»Franz Josefove« grenčice** neovirano lahko iztrebljenje črevesja, kar često učinkuje izredno dobrodelno na obolele organe.

Nove delavske stanovanjske hiše. Že neštetokrat je bila nagašena zahteva, naj bi mariborski tekstilni industrijci zidali stanovanjske hiše za svoje delavstvo. Zadnja leta so nekateri tovarnarji zgradili res več večjih hiš, toda povečini za uradništvo in boljše uslužbence. Tovarnar Erlich, ki je povečal svoj obrat, pa namerava zgraditi stanovanjske hiše za delavstvo v Danjkovi in Jezdarski ulici ter ob Betnavski cesti.

Nov delovni čas v delavnicah državnih železnic. Delavstvo državnih železnic v Mariboru se je že del časa hudo borilo proti skrajšanemu delovnemu času. Zadnja leta je delalo samo po 7 ur na dan. Pred dnevi pa je prispel odlok generalne direkcije iz Beograda, po katerem se bo delalo zopet po 8 ur na dan.

Ruska Matica v Mariboru. Oblast je odobrila ustanovitev podružnice Ruske Matice v Mariboru, ki je preteklo soboto v prostorih jugoslovanskih železničarjev priredilo prvi redni večer z deklamacijami in predavanji. G. Kalnicky je podal zelo zanimiv historijski pregled ustanavljanja slovanskih matic in obrazložil njih pomen. V temeljitem znanstvenem predavanju je nato predsednik profesor Boris Sokolov govoril o ruski kulturi in boljševizmu. Za pomlad pripravlja matica prireditev za širšo publiko.

Vinarska podružnica v Ljutomeru je dosegla pri generalni direkciji državnih železnic 50% normalne vozne cene pri povratku posetnikom vinske razstave in sejma v Ljutomeru, ki bo 12. marca t. l. Potniki naj na vstopni postaji ali v pisarni društva »Putnik« kupijo celo vozno karto do Ljutomera in železniško legitimacijo obr. K-12. Dovoljenje velja za prihod od 10. do 12., a za povratek od 12. do 14. marca t. l.

Novi vlaki na zagorski progi. Poročali smo že, da bo zagrebška železniška direkcija uvedla na progi Čakovec—Zagreb hitrejše vlake. Izdelala je nov vozni red, po katerem bodo pričeli voziti s 15. majem 4 hitrejši vlaki, in sicer 2 iz Zagreba, 2 pa iz Čekovca.

Sladkor se je podražil. Ko je bil lani proti koncu leta razpuščen sladkorni kartel, so pričele cene sladkorju padati, a tvornice, ki so last tujcev, so pričele cene sedaj ponovno dvigati. Pričakovanje, da bo razpust kartelov ugodno vplival na trg s sladkorjem in da bo imel za posledico znižanje cen, se ni uresničilo. Nekateri naši gospodarstveniki menijo, da se sladkorni kartel zopet dviga pod nekakim plaščem v škodo vseh konzumentov.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih živcev, bolečinah v boku, zasopljenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna **»Franz Josefova« grenčica** izdatno izpraznjenje črevesja in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo **»Franz Josefovo« vodo** tudi pri nadlogah klimakterialne dobe z največjim uspehom. **»Franz Josefova« voda** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

»Službeni list« dravske banovine objavlja v letošnji 19. številki: Navodilo za izvrševanje uredbe o olajšavi glede zemljarine; odločbo glede pravic predsednikov odborov za volitve narodnih poslancev; spremembe in dopolnitve v pravilniku o znižanju voznine nezaposlenih delavcev; pravilnik o odločanju in vračanju varščin; predpis in navodilo za izvrševanje desinfekcije s cianatrijem in žvepleno kislino; popravek pravilnika o proizvodnji in uporabi kalcijevega karbida in acetilena; spremembo v zakonu o zatiranju spolnih bolezni in popravek v zakonu o lovu.

Generalna direkcija državnih železnic v Beogradu je sporočila »Putniku« v Mariboru, da namerava izdati za poklonitvena potovanja na Oplenac posebni vozni red, ki bo omogočal brezhibno funkcioniranje vseh nameravanih poklonitvenih potovanj in bi preprečil, da bi se na primer v enem dnevu nabralo v Mladenovcu ali Arandjelovcu več posebnih vlakov. Vse korporacije, vsa društva in eventualno večje grupe na ozemlju bivše mariborske oblasti, ki nameravajo letos potovati na Oplenac, naj najkasneje do 9. t. m. prijavijo svoja nameravana potovanja pri »Putniku« v Mariboru, tel. 21-22, v Celju, tel. 119 in v Gornji Radgoni, tel. 21.

Izlet z avtokarom na Dunajski veleselem. Odhod v nedeljo 17. t. m. ob 5.30 (Hotel »Orel«). Povratek v torek 19. (praznik). Odhod z Dunaja ob 18. uri (Hotel »Kongress«), Dunaj IV. pri južnem kolodvoru. Vozna cena z avstrijskim vizumom 293 Din. Takojšnje prijave in šilinge po najboljšem dnevnem tečaju pri »Putniku« Maribor, Aleksandrova 35, tel. 21-22.

JNS, občinska organizacija v Studencih bo imela v soboto 9. t. m. ob 19. uri v Špurejevi gostilni redni občni zbor.

ZKD bo predvajala v soboto ob 14. uri in v nedeljo ob 11. uri film **»Svetlo z gora«.** O tem filmu smo že včeraj poročali. Danes pripominjamo še, da je ta film tudi za planince in plezalce jako priporočljiv, ker bodo videli, kaj se doseže, če ima človek trdno voljo, kot jo tu kaže Leni Riefenstahl.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v četrtek, 7. marca ob 20.15. uri je skupno z Jugoslovansko-češkoslovaško ligo proslava Masarykovega 85. rojstnega dne. G. prof dr. Ljudevit Pivko predava o »Češkoslovaških legijonarjih« v svetovni vojni.« Mnoge skioptične slike!

Višek letošnje koncertne sezone obeta biti koncert, ki ga priredi Glasbena Matica v sredo 13. marca v veliki dvorani Uniona. Prvič bo izvajana v Mariboru sijajna V. simfonija Čajkovskega, ki ga imenujejo Rusi s pravico svojega Beethovna. Po dolgih letih bomo spet slišali klavirski koncert s spremljevanjem orkestra. Solistka, gospa Magda Rusyjeva si je izbrala Griegovega.

XIV. redni občni zbor Protituberkulozne lige v Mariboru se bo vršil v petek, dne 15. marca t. l. ob 18. uri v dvorani Mestne hranilnice v Orožnovi ulici. Vsi prijatelji in podporniki dobrodošli! — Odbor.

XXII. redni letni občni zbor Združenja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev podružnice Maribor bo v nedeljo, dne 10. marca t. l. ob pol 10. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma z običajnim dnevnim redom. Tovariše prosimo, da se tega občnega zbora za nesljivo udeleže. — Odbor.

Sreski odbor društva Rdečega križa Sekcija Podmladka bo priredil dne 7. aprila t. l. veliko dobrodelno tombolo. Vse pridobitne kroge prosimo, da podpro naše človekoljubno delovanje. Javnost naj pridno sega po tablicah, ki se že prodajajo. — Odbor

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 7. marca: Zaprto.
Petek, 8. marca ob 20. uri: »Koncert Zlatka Balokovića.« Izven.
Sobota, 9. marca ob 20. uri: »Veseli kmetič.« Red A.

Rezervirajte vstopnice za Balokovićev koncert! Glavni violinski virtuoz Zlatko Baloković, po rodu Zagrebčan, se je povrnil s Turneje po Rusiji, kjer je nastopil z več koncerti. Na svoji turneji po domovini se ustavi tudi v Mariboru ter nastopi z izbranim sporedom v petek 8. t. m. v gledališču. Baloković je danes na višku svoje umetnosti ter naravnost preseneča s svojo interpretacijo in z do vrhunca doterano tehniko. Ves spored odsvira na svojih originaln. Stradivarijevih goslih, ki predstavljajo večmilijonsko vrednost. Pri glasovirju njegov stalni spremljevalec prof. Helmut Baerwald. Koncert je »izven« ter torej bloki ne veljajo.

Zaradi bolezni v gledališkem ansamblu nastajajo motnje v repertoarju. Tako je zbolela mala Jarhova, vendar je uprava do zadnjega hipa upala, da bo lahko nastopila ter se zato odpoved predstave »Veselega kmetiča« ni mogla preje javiti. Prav tako je zbolel član, ki igra v »Blodnjih ognjih« vodilno vlogo. Zato se mora tudi premiera tega dela preložiti na poznejši čas. Gledališke abonente prosimo, da to blagohotno upoštevajo.

Abonente reda A obvešča gledališka uprava, da bo v sredo zaradi obolelosti male Jarhove odpovedana predstava »Veselega kmetiča« v soboto 9. t. m.

KINO

GRAJSKI KINO

Od danes dalje sijajna veseloigra

Charlijeva tetka

Paul Kemp, Ida Wüst, Jessy Wihrohg.

Največji film sezone **„Eskimo“** pride.

Kino Union. Danes »Ljubavne pustolovščine **Madame Dubary«,** Dolores del Rio.

Ej, te naše gospodinje! Priznamo, da zna večina naših gospodinj ceniti izdelek naše domače tovarne »Pekatete«. »Jajnine so pa vendar še med njimi, ki jih premalo rabijo, to pa zaradi tega, ker nanje pozabijo. Kolikokrat bi lahko postregle svoji družini s to izborno jedjo, če se bi pravočasno nanje spomnile. Zapišejo naj si tedaj večkrat na teden v svoj jedilni list: »Jajnine.«

Radio Ljubljana. Spored za petek 8. t. m. Ob 11: šolska ura; 12: slovanski komponisti na ploščah; 12.50: poročila; 13: čas, slovenske narodne na ploščah; 18: filozovski sprehodi; 18.20: radio-orkester; 19.20: čas, jedilni list, program za soboto; 19.30: nacionalna ura; 20: prenos Masarykove proslave iz »Uniona«; 22: čas, poročila; 22.50: radio-orkester.

Dve tatvini. Trgovki Katar. Klanjškovi na Glavnem trgu je neznan storilec odnesel iz trgovine kos sivega blaga za moško obleko, vrednega 450 Din. Tat je prišel v trgovino v družbi dveh mlajših žensk in skril blago tako spretno pod sukno, da trgovka tega ni opazila. Posestniškemu sinu Maksu Peharju od Sv. Marjete ob Pesnici pa je nekdo odnesel košaro, v kateri je imel 46 jajc.

Trije hudi bratje. Na pustni torek zvečer so bratje, Ivan, Ludvik in Jože N. napadli v Pongercih na Dravskem polju 22-letnega delavca Antona Medveda iz Šikol in ga s koli in noži pobili na tla. Medved je moral iskati takoj pomoči v mariborski bolnišnici.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 0 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 2 stopinji C pod ničlo; barometer je kazal pri 15 stopinjah 745, reduciran na ničlo pa 743; relativna vlaga 81; vreme je malo vetrovno in oblačno; vremenska napoved pravi, da bo ponekod snežilo.

Darujte za spomenik Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Mariboru!

Davčna oprostitev novih zgradb

ZA LASTNIKE ZGRADB Z DAVČNIMI OLAJŠAVAMI VAŽNA RAZSODBA UPRAVNEGA SODIŠČA V CELJU.

Upravno sodišče v Celju je v nekem konkretnem primeru razsodilo, da so zgradbe ali deli zgradb z davčnimi olajšavami oproščene plačevanja samostojnih občinskih davščin vse dotlej, dokler traja davčna olajšava glede državnega davka in samoupravnih doklad, ki se odmerjajo na osnovi državnega davka.

Mariborska mestna občina dovoljuje na podlagi sklepa mestnega sveta za nove zgradbe, odnosno nove dele zgradb (prizidave, prezidave in nazidave), ki uživajo davčne olajšave glede državnega davka, oprostitev od plačevanja 23%nih občinskih davščin, to je gostaščine, vodarine in kanalščine, za dobo 6 let, med tem ko traja za nove zgradbe davčna olajšava glede državnega davka 10 let. Pa tudi to oprostitev dovoljuje mariborska mestna občina **le za stanovanja, ne pa tudi za poslovne prostore.**

Navzlic temu da se je s § 6. zakona z dne 18. maja 1930. l. Služb. list št. 35/10 ex 1930 določilo, da zgradbe z davčnimi olajšavami niso zavezane nikakemu samoupravnemu davku in samoupravni dokladi, se je postavila mariborska mestna občina na stališče, da gostaščina, vodarina in kanalščina niso samoupravni davki v smislu tega zakona ter je pritožbe zoper zadevne plačilne naloge tudi banska uprava v Ljubljani zavrnila, odobrujoč stališče mariborske mestne občine. Na tožbo, ki jo je neka po odvetniku dr. Kukovcu v Mariboru zastopana stranka vložila je pa upravno sodišče v Celju razsodilo sledeče:

Čl. 37. II., odst. 9. zakona o neposrednih davkih (§ 6. davčne novele z dne 18. maja 1930 l., Služb. list št. 35/10 ex 1930), določa: Zgradbe ali deli zgradb z davčno olajšavo niso zavezani nobenemu samoupravnemu davku in nobeni samoupravni dokladi. Na o s t a l e zgradbe, na katere se sme odmerjati samoupravna doklada na neposredni davek, se ne sme nalagati n o b e n a samoupravna davščina v zvezi z najemnim razmerjem (gostaščina).

Iz navedenega besedila predvsem izvira, da je hotel zakonodajalec nove zgradbe osvoboditi v vsem obsegu davčnih bremen, ki bi jih jim mogle naložiti samoupravne edinice na osnovi donosa ali v katerikoli obliki, dočim je pri starih zgradbah odredil, da se le nobena samostalna samoupravna davščina ne sme nalagati **v zvezi z najemnim razmerjem.** Radi očitnega zakonodajalčevega namena, čimbolj privilegirati nove zgradbe, bi bilo povsem nerazumljivo, da bi za nove zgradbe ne veljala predvsem olajšava, ki jo je zakonodajalec namenil celo ostalim (starim) zgradbam. Po volji zakonodajalca velja torej tudi za zgradbe z davčno olajšavo prepoved iz drugega stavka zgoraj navedene zakonske določbe, da se namreč ne sme nalagati nobena samoupravna davščina **v zvezi z najemnim razmerjem.** Da so davčne olajšave in oprostitve pri novih in starih zgradbah v cit. zakonskem besedilu v razmerju večjih olajšav proti manjšim, sledi predvsem iz izrazov: na ostale zgradbe....; nove zgradbe so oproščene vseh samoupravnih davkov, stare le davščin **v zvezi z najemnim razmerjem.** Po tem načelu, da večje olajšave vsebujejo predvsem vse manjše, so nove zgradbe z davčno olajšavo oproščene tedaj predvsem in najmanj onih davščin, ki se ne smejo nalagati niti na ostale (stare) zgradbe, tedaj onih, ki so v zvezi z najemnim razmerjem. Nalagati davščine v zvezi z najemnim razmerjem pa pomeni, vzeti za davčno osnovo donos zgradbe v obliki najemninskega donosa, ali pa najemne vrednosti zgradbe. Zgradbe ali deli zgradb z davčno olajšavo niso zavezani tedaj predvsem nobenemu samoupravnemu davku, ki se nalaga na podlagi donosa ali najemninske vrednosti zgradb.

Da so mariborske mestne občinske davščine: »gostaščina, vodarina in kanalska pristojbina« samostojne samoupravne davščine, je nesporno. Da se nalagajo v zvezi z najemnim razmerjem, odnosno da jim služi za osnovo donos zgradbe, ugotovljen v obliki najemnine ali najemninske vrednosti, je razvidno iz spisov in iz odobritvenih odločb ministrstva za finance, s katerimi je vsako leto ob priliki odobritve proračuna ocenil in odobril tudi samostojne občinske davščine. Tako so n. pr. za proračunsko leto 1932 bile odobrene v mariborski mestni občini med drugim: gostaščina v izmeri 13%, kanalščina v izmeri 6% in vodarina po 4% **od kosmatega najemninskega donosa, oziroma najemninske vrednosti hiš.**

Navedene mariborske občinske davščine tedaj vsebujejo vse znake samoupravnih davkov, ki se ne smejo nalagati na (nove) zgradbe ali dele zgradb z davčno olajšavo in pred vsem ne v zvezi z najemnim razmerjem, oziroma na osnovi donosa zgradb.

Brez pomena je torej v predmetnem primeru vprašanje, ali te davščine obremenjujejo (dokončno) donos zgradbe ali pa hočejo obremeniti mestnega stanovalca zaradi udobnosti, ki mu jih nudi prebivanje v mestu.

To vprašanje bi bilo važno šele, če bi se predmetne davšč. nalagale na kakšni drugi davčni osnovi, ki ni prepovedana. Davek, naložen na podlagi donosa zgradbe kot samostalna samoupravna davščina, pa se po zgoraj navedenem od zgradb z davčno olajšavo s p l o h ne sme pobirati, ne glede na to, koga naj davščina zadene.

Prepoved nalaganja samostalnih samo upravnih davščin v zvezi z najemnim razmerjem (gostaščina) je bila sicer odložena s poznejšimi zak. odredbami, vendar ta odlog more veljati le za stare zgradbe. Za (nove) zgradbe z davčnimi olajšavami, pri katerih se **sploh nobena** samoupravna davščina in doklada **ne** sme pobirati, pa je odredba stopila v veljavo takoj (to je s 1. jan. 1930), kajti ta omejitev je le del prepovedi nalaganja samoupravnih davščin na take zgradbe.

Toženo oblastvo bi bilo tedaj moralo na podlagi zgoraj cit. zakonske določbe dovoliti tožeči stranki za njeno novo zgradbo oprostitev plačevanja samostojnih občinskih davščin, kolikor časa traja davčna olajšava glede državnega davka, ker gostaščina, vodarina in kanalščina, ki jih pobira mariborska mestna občina na podlagi najemninskega donosa oziroma najemninske vrednosti zgradb, vsaj v tej obliki po cit. zak. besedilu niso dovoljene.

Nova pohorska postojanka

HVALEVREDNA AKCIJA SOKOLA MARIBOR MATICE. USTANOVITEV SOKOLSKE ZADRUGE.

Bogati in koristni so načrti, ki jih bo v doglednem času realiziralo Sokolsko društvo Maribor Matica. Ogromna pa je tudi požrtvovalnost društvene uprave in članstva, ki bo še letošnje leto uredilo svoje novo letno telovadišče, zgradilo na Pohorju novo sokolsko planinsko postojanko, misli pa resno tudi na društvu prepotrebni Sokolski dom.

Med razglednikom in Ruško kočo je na vzhodnem grebenu Pohorja kupilo Sokolsko društvo 54 ha obsegajočo parcelo, takozvano »Kobijevo frato« na kateri namerava zgraditi planinsko postojanko v korist svojo, sokolske mladine in v ponos vsemu Sokolstvu. Nova planinska postojanka, ki bo zgrajena in urejena po modernih vidikih, bo služila v prvi vrsti za letovanje sokolski mladini, pozimi pa razvoju sokolskega zimskega sporta. Tu bodo lahko otroci siromašnejših stanov preživeli počitnice v čistem planinskem zraku in si tako pridobili novih moči za življenje. Načrt je vse hvale vreden in ga je z navdušenjem sprejela vsa Sokolu naklonjena javnost.

Uprava Sokola Maribor Matice je sklenila postaviti in upravljati svojo planinsko postojanko na zadružni podlagi. Ustanovila je zadrugo, h kateri bo pritegnila vse mariborske Sokole, ki se zanimajo za planinstvo, letovanje in smučarstvo. Gradnja in uprava postojanke bosta zahtevali mnogo dela. Vse to je združilo društvo v obliki zadruge, ki bo popolnoma ločena od rednega poslovanja društvene uprave. Na skrbi jo bodo imeli predvsem oni, ki se za postojanko zanimajo in so pripravljeni zanjo prispevati. Na ta način se bo gradbeni fond, katerega znaten del je že zbran, še povečal z deleži zadružnikov, ki bodo deležni posebnih ugodnosti. Postojanka pa ne bo namenjena samo članstvu Sokola Matice, marveč Sokolstvu vobče, predvsem pa mariborskim Sokolskim društvom. Zato bodo tudi vsa ostala mestna in okoliška društva prav gotovo upoštevala akcijo Sokola Matice in pristopila s svojim članstvom v čim večjem številu k zadrugi.

Poslovni delež je določen na 100 Din in ga lahko posamezniki plačajo v 4 zaporednih obrokih. Jamstvo bo omejeno na najmanjšo dopustno mejo, to je na enkratni iznos deleža. V ta namen je društvena uprava razposlala vsem pripadnikom primerne izjave za pristop k zadrugi, ki jih naj izpolnijo in pošljejo podpisane najkasneje do 15. t. m. društveni upravi Sokola Matice v Narodnem domu. Prepričani smo, da bo ta akcija lepo uspela in bo Sokolstvo z novo planinsko postojanko manifestiralo svojo požrtvovalnost in naprednost.

Milena Nováková.

Masaryk pride

(Poglavje 16. iz češkega predvojnega romana »Mož in boj«)

V Lukaševi pisarni je bilo tedaj precej burno. Advokat, s svojim poklicem precej zaposlen in razbit, udejstvujoč se v vseh javnih korporacijah od mestnega občinskega sveta pa do gasilnega društva, vendar ni bil povsem duša pokreta, ki se je pripravljal v »Kabinetu«.

Duša so mu bili ljudje, globoko pronikli odgovornosti inteligence do ljudstva in narodne kulture. Bil je to napredni prof. Vitouš, trd realist, univerzitetni docent Vavra, tukajšnji rojak, voltairjanski agronom Holman ter najbojevitejši in najizobraženejši mestni puntar, kemik Lindner.

Elegantni, okretni Lukaš je bil po svojem položaju in zvezah določen za posrednika, prav tako kakor Pavel Kral, njegov koncipijent, za zapisnikarja.

Pokrajina je naoblačena, november je legel na mesto. Ljudje zopet čutijo potrebo, shajati se v svojih tesnih stanovanjih, razgovoriti se o novostih, presoditi delo svojih bližnjih ter uveljaviti svoje lastne načrte in svoje mnenje.

V šolah, organizacijah, društvenih prostorih in domačih krožkih je deloma sezona že v polnem teku, letos še nekako posebno polnem in burnem. Veste, kaj se pripravlja? Ljudska univerza! O čem? O narodnostni filozofiji novejše dobe. Kdo? Masaryk.

—

Masaryk! On, zares, v naše varovano, ta velika ščuka! To se naši krapi prej zaduše v svoji mlakuži, preden začutijo nad seboj prvo močnejše valovanje!

Dijaki, to je za nas povelje k delu! Sinovi Ščuke, združimo se! Sinovi domačih Krapov in tujerodnih Krokodilov, izneverite se svojim očetom! Naprej do čistih vod resnice in sile! Mi mladi na prvem mestu! Po svojem pravu in dolžnosti do izčiščenja. Kdor ni z nami, je proti nam! Temu velja naš: Pogini v mlakuži! Kdor je z nami, je napreden!

Po šolskih hodnikih, po kotih razredov, po ulicah in v dijaških sobicah se slišijo pritajeni glasovi: Pride Masaryk. Kdor ga pozna, žari hrepenenja, da bi ga slišal, kdor ga ne pozna, ga hrepeni spoznati. Brezbrižneži hodijo mimo in zmigujejo z ramami. Neprijatelji jih obhajajo s posmehom na ustnih in nastavljajo ušesa.

—

Masaryk! On, zares, v vaše varovano, s skrbjo očetov spleteno gnezdo, ta kukavica, prinašajoč jajce raznarodovanja! To se naši očetje prej v grobu obrnejo, nego stopi na govorniški oder, ki so ga oni zgradili v čast domovini.

Rojaki, to je za nas povelje k obrambi. Sinovi rodne zemlje, zberimo se! Odpadniki, vrnite se v trenotku nevarnosti k svojim. Mi na prvem mestu! Po svojem pravu in dolžnosti do preteklosti! — Kdor ni z nami, je proti nam. Temu velja naš: Pogini, izdajalec! Kdor gre z nami, gre po stopinjah očetov.

Po gostilnah, društvenih prostorih, trgovinah in zasebnih stanovanjih se slišijo ostri glasovi: Priti ima Masaryk, ki je zavrgel rokopise. Nihče izmed nas ga ne pozna, nihče si ga ne želi. Naj nas ne vznemirja v zasluženem miru in ne draži naših užaljenih čuvstev. Protestiramo in se z vso svojo močjo postavimo proti vetrenjaku.

—

Masaryk! On, zares, v ta branik meščanskih privilegijev ta glasnik demokracije! To se gospoda izobraženci prej uduše v svoji togoti, preden jim pove, kaj je prava izobrazba.

Sodrugi, to je za nas povelje k pripravam! Sinovi zapostavljenih, združimo se! Omahljivci, podajte roke svojim. Mi reveži na svojem mestu! Po svojem pravu in dolžnosti do pravičnosti! Kdor ni z nami, je proti nam! Temu velja naš: Pogini, bojazljivec! Kdor je z nami, je za našo bodočnost!

V delavskih in obrtniških pogovorih, v okrajih ubogih, široko okoli mesta se slišijo radostni glasovi: Pozdravimo tu Masaryka, glasnika pravičnosti! Kdor ga pozna, se nadeja pomoči, kdor ga ne pozna, koprni po bodrilni besedi. Ni brezbrižnežev, so le nezaupljivci. A tudi njihovo težo lajša pričakovanje.

Masaryk! On, zares, v to domeno mladočeštva pa ta realist! Tega si vendar ne dopustimo, to onemogočimo s »protipredavanjem«!

Cenjeni prijatelji, to je povelje k dejanju! Narodni ponos, vsi za enega in eden za vse: na to mi pozovemo Forta. Fort na svojem mestu! Ford poseka Masaryka — haha, Masarčka. Po svojem pravu in dolžnosti našega prvaka. Vsi pojdejo, za njim, z nami! Naše je to mesto in prostor v njem! Naš je ta narod in skleda njegova. Kdor je z nami, je za svoje dobro in narodov blagor.

V mladočeški stranki in njenih društvih, na promenadah in v salonih se slišijo razburjeni glasovi: Pozvali so si Masaryka, realista. Poznamo ga, a ga ne potrebujemo. Pojdemo proti njemu s svojim najboljšim orožjem. Profesorji — pristaši, pripravite se: »Proti znanosti — znanost!«

—

In tako so tudi v mestnem svetu občinskem, ki je vedno podpiral Ljudsko univerzo in tudi tokrat obljubil mestno posvetovalnico in denarno podporo, izbruhnile posledice tega boja, v katerem je valovalo mesto ves mesec.

Na hitro je bila sklicana nujna občinska seja. Bilo je besedovanja, očitkov, objasnitev. Bilo je napadov in groženj.

»Kaka bedasta, nespametna uslužnost z naše strani! Kam smo le tokrat dali svojo znano prevdarnost?« maje z glavo mladočeška večina. A že misli na glasove izven posvetovalnice in kliče k miru in posluhu.

»Slišite, ste slišali, gospodje, glasove naših davkoplačevalcev, vsega poštenega meščanstva?«

»Slišimo, slišimo« — napredna manjšina ima dobro voljo.

In zopet zveni po posvetovalnici odmev:

»Zagovarjal je Hilsnerja — morilca — rilca.«

»Je breznaroden — brez — na — ro — den.«

»Zavrgel je Rokopise — Roko — pise.«

»Priznava se za socialista — znova — lista.«

»Dela za Prusake — dela — de-e-la —.«

»Drži z Dreyfusom — drži — dr-ži —.«

»Laž! Zavijate, kolite vodo —« napredna manjšina se dviga grozeč in enodušno. »Protestiramo kar najodločnejše proti taki zlobnosti, nevednosti, mračnja-

Alphonse Daudet:

GREH ŽENE

ROMAN. 27

Ako bi hotel biti Othello resnično prikazan, bi morala v onem trenutku, ko ga popade ljubosumnost, preiti vanj in se v njem naseliti nevoščljiva in perverzna duša Jagova, ki je dejansko v tej drami edini ljubosumnež. Vsa genialnost je v tem, da je Shakespeare prikazal Othella kot mulata, kot človeka inferiorne rase, grdega in zagrenjenega. Pri zaljubljenem človeku, ki je razdražljiv in bolan, je ljubosumnost nekaj naravnega; težje se pa da raztolmačiti pri tako čvrstem in zdravem človeku kakor ste vi, dragi moj sosed.«

Richard se je žalostno nasmehnil; poznal je to svojo kruto bolezen, to bojazljivost, ki je ni mogel uničiti niti osemletni zakon. Enkrat enkrat samkrat se je v vseh osmih letih usodil ljubiti svojo ženo kakor si je želel, polnih ustnic in z obema rokama, one noči namreč, pa še tedaj je bil malo opit. Dočim si je znal oni drugi, oni nepridiprav izmisliti toliko vročih besed in je znal tako ljubiti. Kako lepo je moralo biti njuno svatbeno potovanje!... Nekaj ga je bolestno streslo; ostal je, ko da hoče pregnati izpred oči in razpršiti neko strašno vizijo.

»Kam greste, Richard?«

»Ne... ne... vedno gledati isto, tega mora biti konec! Ne morem več. Zbogom! Zbogom!«

Te besede je izgovoril z zamolklim glasom in se napotil z jeznimi koraki proti cesti. Stari Mérivet je ostal za njim, zatopljen v svoje misli in nekoliko vznemirjen zaradi Richardovega naglega odhoda, vprašujoč se, če ni morda s temi svojimi zgodbami in razpravami o ljubosumnosti tega mladega, ubogega moža, še bolj vznemiril, namesto da bi ga pomiril. Sredi tiste tišine in toplote dvorišča, kjer je bilo brenčanje čebel podobno drhtenju svetlobe nad onim modrim, rdečim in rumenim cvetjem in nad makom, je tedaj nenadoma začudil dobre ga starca nenadni prihod kočije, polne družbe v svetlih oblekah in s pestrimi solnčniki. Pa tudi one v kočiji je očito znenadila ta cerkvica iz belega kamna, okoli katere so letali golobi, in ta stari gospod z vrtnico v gumbnici, ki je kakor skrben lastnik s posebno važnostjo zapiral vrata, ker kočija se je ustavila.

»Smemo vstopiti?« je vprašal nekdo iz kočije izpod najbolj pestrega solnčnika. Gospod Mérivet, ki so mu te besede laskale, se je nasmehnil in dejal:

»Vstopiti? Čemu? V cerkvi ni nobenih znamenitosti, zato pa imamo vsako nedeljo ob devetih mašo in pridigo in jamčim vam, da ni nikjer take maše kot je v tej cerkvi naše male župnije.«

Pozdravil jih je in se napotil domov tja preko ceste; njegov ponos se je še bolj dvignil, ko je slišal, kako je nek lepi ženski glas v kočiji bral lapidarni napis:

Napoleon Merivet,
vitez reda sv. Gregorja Velikega
je ustanovil to cerkev...

VI.

Princev dnevnik.

Vaše pismo, dragi moj Vallongue, sem prejel iz Messine, ki sem Vam jo navedel kot svoje prvo pristanišče, ker je bilo naše potovanje okoli sveta nenadoma prekinjeno.

Dojem moje odsotnosti na osobje Stanislisa, govor ravnatelja v jedilnici, molitev očeta Savignana za naglo vrnitev izgubljene ovce, kakor tudi ves Vaš slikoviti in točni opis vsega onega, kar je sledilo mojemu odhodu, vse to me je iskreno zabavalo, a taka zabava mi je bila tudi potrebna, ker v življenju ugrabitelja ni vse tako rožnato. Prosim Vas, da mi odpustite, a obenem se Vam zahvaljujem za trud, s katerim ste po onem nalivu odnesli na Grosbourg moje sporočilo, a oprostite tudi onemu kosilu, s katerim so Vam postregli v razkošnih srebrnih posodah z grbi naše rodbine. Ne tajite mi tega, ker predobro vem, kako je tam vse enostavno, kadar je tudi vojvodinja doma. Sredi sadne sezone ste gotovo jedli češplje mimo tega ste pa našli vojvodinjo slabe volje, ker sem znova potrkal na njeno denarnico. Ob takih prilikah se buri kri barona Silve in kriči na mene. Mrki pogled svojega očeta si že težje raztolmačim, ako se mu, kakor pravite, zdravje vedno bolj vrača in mu postajajo tudi noge močnejše. On bi prav za prav moral žareti od veselja. Kar tiče mojega starega učitelja Jeana, ima beseda »cavata«, ki Vam jo je zašepetal govoreč o svojem učencu, zelo tesne zveze s predalom za kravate, v katerega spravljam svoja ljubavna pisma... S tem Vam je hotel predvsem razjasniti, da sem neodoljiv osvajalec žensk. Revež se je mogel sam o tem prepričati, ker je bil trajna priča mojih ljubimkanj, ki jih je spremljal na svojem čelu... Da, oni mali zvonik visoko na bregu s kopico stisnjenih hiš okoli sebe in zelenim zastorom senartskega gozda za seboj, to je cerkvica v Uzzelesu. Tam ji pravijo »mala župnija« ali tudi »mala župnija dobrega petelina« — po starem dobričini, ki jo je dal zgraditi.

Tako je bil ta kraj uprav privilegiran za mojo pustolovščino.

Ptuj

Razpis dobave za Banovinsko hiralnico in bolnišnico v Ptuju. Uprava Banovinske hiralnice in bolnišnice v Ptuju razpisuje za proračunsko leto 1935-36 dobavo mesa, specerijskega blaga, mleka itd. Licitacija razpisanih potrebščin bo 11. marca 1935. Interesenti naj se zglase pri upravi hiralnice v Ptuju, kjer dobe vsa potrebna pojasnila glede udeležbe pri licitaciji.

Policijske vesti. Policija je aretirala nekega Adolfa Kampla iz Slovenje vasi, znanega postopača in starega grešnika, ker se je potepal in razgrajal po Ptuju, od koder je za vedno izgnan. Pri aretaciji se je upri stražniku in postal tako nasilen, da je morala priti pomoč, na kar so ga odnesli v stražnico, kjer je razsajal kakor zbesnel in kričal, češ, da ljubljanska policija ni bila v stanu ga aretirati, še manj pa je v stanu to storiti ptujska policija. Le z muko so ga ukrotili in spravili na varno. Izročen bo sodišču.

Smrt kosi. V visoki starosti 94 let je umrl vžitkar Jakob Osojnik iz Kicarja. Pokojnik je bil obče priljubljen posestnik. Blag mu spomin!

Masarykovo proslavo priredita Jugoslovansko-češkoslovaška liga in pa Sokolsko društvo v soboto 9. marca v počastitev 85. rojstnega dne predsednika ČSR. Proslava bo združena s predavanjem o češkoslovaških legijah (s skioptičnimi slikami), ki ga bo imel g. konzul Sevčik iz Ljubljane. Proslava bo v prosvetni dvorani Mladike.

Lokavec pri G. Cmureku

Podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Lokavcu, ki leži tik ob naši severni državni meji, je vprizorila 3. t. m. poleg ostalih točk tudi šaloigro »Kakršen gospod, tak sluga«. Dvorana je bila nabita in vladala je prava gneča. Podružnica je lahko ponosna, saj se je otresla tistega nesrečnega čakanja pomoči iz tujih krajev, kajti njeno dvorano polnijo sami domačini. Sijajno so podali svoje vloge in ostale točke sporeda: gg. Žoher, Rajšp, Mlinarič, Zadravec, Jeza in gdč. Barica Zadravec ter gdč. Anka Kauvran. Tamburaši so izvajali nekaj prav posrečenih glasbenih točk. Želimo, da bi nam podružnica, ki je postala pod predsedstvom šolskega upravitelja gosp. Ferlinca zelo delavna, priredila še več takih domačih popoldnevov, kar je spričo bližine meje gotovo hvalevredno.

Sokolstvo

Sokolsko društvo Maribor III. poziva vse svoje članstvo, da se udeleži Masarykove proslave, ki bo v nedeljo 10. marca ob 10. uri v Unionski dvorani. Udeležba obvezna.

Poklonitev vojaških gojencev na Oplencu. Dne 8. tm. odide na grob viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja na Oplencu iz Maribora poklonitvena deputacija tukajšnje inž. podčastniške šole, ki bo položila na grob krasen spomin. Pred odhodom deputacije, bo danes v četrtek 7. tm. ob 20. uri v telovadnici inž. podoficirske šole za blagopokojnim kraljem komemoracija. Dostop h komemoraciji ima poleg vojaštva tudi članstvo in naraščaj Sokola Maribor I., ki se naj vabilu polnoštevilno odzove!

Zbor

Občni zbor Mariborske zimskosportne podzveze bo 7. aprila ob 9. v lovski sobi hotela »Orel«. MZSP opozarja člane na zadevno okrožnico.

Jugoslovanska zimskosportna zveza javlja, da se ji je posrečilo dobiti znanega norveškega skakača Ullanda, da bo vodil kratek trening tečaj na mali skakalnici v Planici. Tečaj ni namenjen za začetnike, ampak samo za izvežbane skakače. Interesenti naj se zglasijo pri trenerju Ullandu v Planici od 11. t. m. dalje.

Tekmovanje za državno akademsko prvenstvo v teku na 15 km in v skokih za kombinacijo bo 18. t. m., v Planici. V konkurenci se morejo udeležiti tekem vsi akademiki, izven konkurenc pa vsi ostali.

Tekmovanje za evropsko prvenstvo v rokoborbi bo za velikonočne praznike v Kopenhagnu. Doslej se je prijavilo 11 držav, med njimi tudi Jugoslavija.

Norveški skakalci v Planici. Pri mednarodnih skakalnih tekmah v Planici startajo sledeči Norvežani: Birger Ruud, Sigmund Ruud, Olaf Ulland, Radmond Sörensen, Larsen, Urdahl, Reidar Anderssen, Raabe Einstein, Per Johnson, Sigmund Guttormsen. Norvežani prispejo v Planico koncem tega in začetkom prihodnjega tedna. Ta skakalna tekma bo največja konkurenca v skokih, kar jih je bilo letos izvedenih v Evropi. Ves sportni svet bo z največjim interesom pričakoval rezultatov 17. marca v Planici.

Milijonar v sovjetski Rusiji.

Motil bi se naš čitatelj, če bi mislil, da so v Rusiji milijonarji industrijci. Milijonar, ki ga imamo v mislih, ni industrijec, marveč je znani pisatelj dram Vasilij Vasiljevič Škvarkin. Do pred kratkim je bil popolnoma neznan človek. Njegovo delo: »Otrok nekega drugega« pa ga je napravilo popularnega in bogatega. V 1. letu je zaslužil nad milijon rubljev.

Statistika kinematografov v Evropi.

Po najnovejših statističnih podatkih ima Evropa brez sovjetske Rusije 16.207 kinematografov. Na prvem mestu je Nemčija, ki jih ima 4.674, njej sledi Francija s 2.714 kinematografi, na tretjem mestu je Španija s 1528 kinematografi, na četrtem mestu Češkoslovaška, ki ima 1.150 kinematografov, na petem Italija s 1.079 kinematografi.

štvu. Svetlobe, hočemo svetlobe! Izobrazbe ljudstva, narodne inteligence!«

»Vemo, vemo —« večina si maši ušesa in kaže zobe. »da, to je ta vaša realistična politika. Izobrazba ljudstva! Narodna inteligenca! Realistično-socialistična politika! Nikdar, nikdar je sem ne pustimo. Posvetovalnica je naša in naša ostane.«

»Protestiramo! Realizem je pošteno, prosvetno delo. Nam ni za politiko, nam je za metodo, gospodje. Veste, kaj je to?

»Ne vemo, nočemo vedeti. Imamo drugih skrbi. Gradimo mestno plinarno, vodovod. Ne damo si tega zastrupiti z vašim Masarykom. Pojdite si z njim, kamor hočete. Tu zanj ni prostora!«

»To je strahopetnost, verolomstvo. Prekličujete lastne sklepe.«

»Prihranite nam to! Prekličiti prošnjo za dvorano v svoje namene, a za denar davkoplačevalstva. Smo odvisni od svojih volilcev. To je publika. To je smisel samouprave!«

»To je mladočeška politika. Mladočeška samouprava! Najemniška! Klikarska! Brez duha! Sramota!«

»Ha-h-a-h-a —.«

Iz češčine prevel A. Oven.

Masarykov biograf dr. Doležal pravi o tem dogodku v svoji knjigi »80 let T. G. Masaryka« na 114 strani sledeče: O narodnostni filozofiji je takrat imel na raznih krajih cele cikle predavanj. Konec leta 1904. je poklicalo T. G. Masaryka tudi napredno društ. mešč. in učit. v Jičinu, da bi imel vrsto predavanj. Nasprotniki so se pripravljali, da bi predavanja onemogočili, pa so dosegli le, da se niso smela vršiti v mestni posvetovalnici.

Razno

SPREJMEM ABONENTE
na domačo hrano. Razen drugih jedil nudim specijalitete: ribe, bržolo, ražnjiče, čevapčiče, vse vseže in pečeno na rešetki po zmernih cenah. Večkrat v tednu primorske »meneštre«, rizoto, makaroni s fižolom. Točim črno, pristno dalmatinsko vino po Din 8.— liter, dobro štajersko po Din 12.—. Gostilna »Rotovž«, A. Vicel, Rotovški trg 8. 501

Prodam

LOVSKI PES
prepeličar, poceni na prodaj. Radvanjska cesta 9, Maribor. 951

ELEKTRO-DELAVNICA
z materijalom ugodno na prodaj. Ponudbe pod »Dobra točka« na upravo »Večernika«. 953

PRODAM HIŠO
na Pobrežju. Cena 50.000 Din. Vprašati Sodna 20. 954

NA PRODAJ SUHA BUKOVA DRVA
žagana in razsekana, m³ Din 95.— ter 10 hl starega, izbornega vina, liter Din 6.—, pri M. Poliču, Koroščeva ul. 20. 959

Sobo odda

SOBO
oddam. Mlinska ul. 35. 950

LEPO OPREMLJENO SOBO
v sredini mesta oddam. Stolna ul. 1/I. 962

Službo dobi

SLUŽKINJA
pridna, poštena, delovna, zdrava, za vsa hotelska dela in pomožna kuharica se sprejme takoj. Hotel »Novi Svet«, Maribor, Jurčičeva ul. 7. 949

IŠČEM GOSPODA
za obisk strank proti proviziji. Dopise pod »Provizija« na upravo »Večernika«. 952

DOBRA KUHARICA
katera opravlja še druga dela, se išče za takojšnji nastop. Naslov v upravništvu. 963

Pouk

NEMŠČINO
govoriti in pisati se vsakdo hitro nauči po moji metodi. H. Kovač, Maribor, Krekova ul. 6. 947

Darujte za Pomožno akcijo!

Vse, kar Ti srce poželi, se v Koštomajevi gostilni v Mlinski ulici dobi

Topla in mrzla jedila — Vsak petek ribe — Prvovrstna ljutomerska, bizeljska, vršačka in dalmatinska vina

Zahvala

Podpisani družini Roškar in Hofstetter, se tem potom vsem, ki so v tako lepem številu spremili našega nepozabnega sina

Maksa Roškarja

na njegovi zadnji poti, najlepše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni občinskim nastavljencem z gospodom Brandnerjem, učiteljstvu, pevskemu društvu „Drava", godbi „Danica", kakor delavstvu tvrdke Mariborske tekstilne d. d., ostalemu delavstvu in sportnikom. Vsem darovalcem vencev in šopkov lepa hvala.

Maribor, dne 6. marca 1935.

Rodbini: Roškar in Hofstetter.

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.